

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 2 stycznia 2025 r.

Poz. 12

Wojewoda Lubelski

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-II.4131.452.2024

z dnia 31 grudnia 2024 r.

stwierdzające nieważność uchwały Nr V/47/2024 Rady Gminy Drelów z dnia 20 grudnia 2024 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody, w części obejmującej § 4 uchwały.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr V/47/2024 Rady Gminy Drelów z dnia 20 grudnia 2024 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody, w części obejmującej § 4 uchwały.

Uzasadnienie

Uchwała Nr V/47/2024 została doręczona organowi nadzoru w dniu 20 grudnia 2024 r.

Działając na podstawie art. 44 ust. 1 i 2 oraz art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478) Rada Gminy Drelów ustanowiła pomniki przyrody (§ 1 ust. 1 uchwały).

Zgodnie z powołanym art. 44 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, ustanowienie pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego następuje w drodze uchwały rady gminy.

W myśli art. 44 ust. 2 ustawy uchwała rady gminy, o której mowa w ust. 1, określa nazwę danego obiektu lub obszaru, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu, obszaru lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1.

Stosownie do treści 45 ust. 1 ustawy, w stosunku do pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;

- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 10) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- 11) umieszczania tablic reklamowych.

W § 3 przedmiotowej uchwały Rada Gminy określiła zakazy w stosunku do pomników przyrody ustanowionych w § 1.

Zgodnie z § 4 uchwały *zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:*

- 1) *wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych i zabezpieczających;*
- 2) *dokonywania zabiegów ochronnych w celu przywrócenia naturalnego stanu;*
- 3) *likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.*

W ocenie organu nadzoru powyższe regulacje § 4 uchwały zostały podjęte z przekroczeniem upoważnienia z art. 44 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody.

Z dyspozycji art. 44 ust. 2 ustawy wynika uprawnienie rady do ustalenia nazwy pomnika przyrody lub obszaru, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu, obszaru lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1.

Powołany przepis ustawy nie upoważnia organów stanowiący jednostki samorządu terytorialnego do określenia w uchwale w sprawie ustanowienia pomników przyrody wyłączeń od zakazów o których mowa w art. 45 ust. 1 ustawy. Wyłączenia te zostały bowiem enumeratywnie określone przez ustawodawcę w art. 45 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody. Zgodnie z tym przepisem, zakazy, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą:

- 1) prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
- 2) realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
- 3) zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
- 4) likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

W art. 45 ust. 2 ustawa o ochronie przyrody zawiera zamknięty katalog wyłączeń od zakazów obowiązujących w stosunku do ustanowionych pomników przyrody.

Przepis ten nie upoważnia organu statuującego pomników przyrody do wkraczania w ustawowo unormowaną sferę wyłączeń, co wyklucza również modyfikowanie bądź poszerzanie katalogu wyłączeń przewidzianych przez ustawodawcę o inne uregulowania, nie przewidziane przepisami prawa.

Każda norma kompetencyjna musi być tak realizowana, aby nie naruszała innych przepisów ustawy. Zakres upoważnienia musi być zawsze ustalany przez pryzmat zasad demokratycznego państwa prawnego, działania w granicach i na podstawie prawa oraz innych przepisów regulujących daną dziedzinę.

W orzecznictwie sądów administracyjnych wielokrotnie wypowiedzany był pogląd, że powtórzenia i modyfikacje, jako wysoce dezinformujące, stanowią istotne naruszenie prawa (por. m. in. wyroki NSA z dnia 16 czerwca 1992 r., sygn. akt II SA 99/92, ONSA 1993/2/44; z dnia 14 października 1999 r., sygn. akt II SA/Wr 1179/98, OSS 2000/1/17; z dnia 6 czerwca 1996 r., sygn. akt SA/Wr 2761/95).

Nadmieniam, iż powyższe stanowisko zostało wyrażone m. in. w rozstrzygnięciach nadzorczych Wojewody Lubelskiego z dnia 31 marca 2015r., znak: PN-II.4131.134.2015 oraz z dnia 28 lipca 2010r. znak: NK.II.0911/238/10, a ponadto w rozstrzygnięciu nadzorczym m.in.: Wojewody Wielkopolskiego z dnia 5 stycznia 2023r., znak: NP-II.4131.1.6.2023.1.

W tym stanie rzeczy, stwierdzenie nieważności uchwały Nr V/47/2024 we wskazanym zakresie jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, złożona za moim pośrednictwem, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

WOJEWODA LUBELSKI

Krzysztof Komorski

Otrzymują:

- 1) Wójt Gminy Drelów,
- 2) Przewodniczący Rady Gminy Drelów